

Kuopion kaupunki

Asianro
2680/11.00.01/2024

Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut

6.5.2024

Julkinen

Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio 2035 -ohjelma

Minna Kokkonen, Mari Turunen, Saija Pöntinen, Tanja Ahonen

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus - Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
+ Lyhytaikainen myönteinen vaikutus - - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus
o Neutraali vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: Kuopio 2030 strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen <ul style="list-style-type: none"> Elinympäristö ja osallisuus Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	++	Ohjelma tukee tavoitteita edistämällä terveellistä ja turvallista elinympäristöä ja lähiluonnon monimuotoisuutta ja sitä kautta elinympäristöstä ja luonnosta ihmiselle tulevia hyvinvointivaikutuksia. Ilmastoviisaaseen ja kestäväan elämäntapaan siirtymisen parantaa ihmisten terveyttä ja yhteisölliset toimet tukevat asukkaiden hyvinvoinnin kokemusta. Esimerkiksi kävelyyn ja pyöräilyyn sekä ravitsemussuositusten mukaiseen kasvispainotteisempaan ruokavalioon siirtyminen lisäävät tutkitusti ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Ohjelmassa on myös useita kuntalaisia osallistavia toimenpiteitä, joiden avulla kannustetaan kuntalaisia toimimaan kestävämmän elämäntavan mukaisesti ja huolehtimaan lähiympäristöstään sekä lisätään yhteisöllisyyttä yhdessä tekemisen kautta.
2	Elinvoimainen ja kasvava <ul style="list-style-type: none"> Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyysympäristö Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	++	Kiertotalouteen siirtyminen ja uusien vihreän siirtymän teknologioiden ja ratkaisujen tutkimus, kehitys ja tuote- sekä palvelukehitys lisäävät liiketoimintamahdollisuuksia, synnyttävät uusia palveluja ja liiketoimintoja ja vahvistavat alueen elinvoimaa. Yritysten kiertotalousalueiden kehittäminen ja Savilahden tiedeyhteisö vahvistavat Kuopion vetovoimaisuutta ja kiinnostavuutta yritysten keskuudessa.

Kuopion kaupunki

Asianro

Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut

6.5.2024

2680/11.00.01/2024

Julkinen

3	Ilmasto- ja resurssiviisas <ul style="list-style-type: none"> • Kiertotalous ja resurssiviisaus • Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne • Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta • Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	++	Ohjelma on Ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio -menestystekijän toteuttamisohjelma eli edistää sen sisältäviä tavoitteita laajasti ja tarkentaen vielä niitä eri toimialoille ja koko kaupunkikonsernissa. Ohjelman tavoitteissa ja toimenpiteissä täsmennetään strategian tavoitteita, millä askelilla näihin edetään.
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä <ul style="list-style-type: none"> • Sujuva ja uudistuva toiminta • Uudistuva johtaminen • Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö • Kestävä talous	++	Ohjelma on laadittu laajassa yhteistyössä kaupunkikonsernin ja sidosryhmien kanssa. Osallistuminen lisää sitoutumista ja poikkihallinnollista yhteistyötä myös jatkossa. Ilmasto-, kiertotalous- ja resurssiviisauksnäkökulmien sisällyttäminen osaksi prosesseja kehittää poikkihallinnollista yhteistyötä, lisää osaamista ilmastonäkökohden huomioinnissa. Ilmasto- ja talousjohtamisen kehittäminen parantaa kestävää taloutta.
	Poikkileikkaavat tavoitteet: <ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys	++	Ohjelman sisällössä on huomioitu digitaalisten palvelujen lisääminen ja Kuopion dataohjelma. Useat eri kiertotaloutta edistävät uudet liiketoimintamallit ja prosessien kehittäminen perustuvat digitaalisiin palveluihin, alustoihin ja digitaalisuuden hyödyntämiseen. Ohjelman toteuttaminen vaatii kumppanuuksia, hankeyhteistyötä ja poikkihallinnollista tiivistä yhteistyötä. Hanke-, tutkimus- ja kehitystyössä tavoitellaan kansainvälisten rahoitusten hyödyntämistä, joka tukee kansainvälisyyden tavoitteita.

Johtopäätös ja perustelut:

Ohjelman toimet edistävät kattavasti Kuopion kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttamista. Erityisesti ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio sekä hyvinvoiva ja yhteisöllinen Kuopio ohjelmien tavoitteet tukevat toisiaan. Ilmastoviisaat ratkaisut parantavat ihmisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, kuten ravitsemussuosituksen mukainen ruokavalio tai kävely ja pyöräily. Tulevaisuuden liiketoimintaratkaisut ja vihreä siirtymä edistävät kaupungin elinvoimaisuutta ja uusien työpaikkojen syntymistä alueelle. Ilmasto- ja resurssiviisauksen sisällyttäminen osaksi prosesseja edellyttää parempaa poikkihallinnollista yhteistyötä ja toimintamallien uudistamista.

Kuopion kaupunki

Asianro

2680/11.00.01/2024

Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut

6.5.2024

Julkinen

Vaikutukset ihmisiin (Päätösten sosiaaliset ja terveysvaikutukset eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:
 Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki Lapset Nuoret Aikuiset Ikääntyneet
 Kohdistuuko päätös jonkinkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin _____

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	+	Ohjelmassa on huomioitu esteettömän kaupunkiympäristön ja palvelujen saavutettavuuden parantaminen. Kun suunnitellaan kaupungin infrastruktuuri, palvelut ja viher- ja virkistyspalvelut esteettömäksi huomioiden ikäihmiset ja lapset, suunnitellaan turvallista ja esteetöntä ympäristöä kaikille.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	+	Ohjelmassa on kuntalaisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia toimenpiteitä, joiden avulla kannustetaan kuntalaisia toimimaan kestävämmän elämäntavan mukaisesti ja huolehtimaan lähiympäristöstään sekä lisäävät yhteisöllisyyttä yhdessä tekemisen kautta.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	+	Ilmastoviisas kasvispainotteinen ruoka on myös ravitsemussuositusten mukaista ruokaa. Ilmastoviisaiden ruokavalintojen lisääminen päiväkodeissa ja kouluissa parantaa lasten ja nuorten hyvinvointia sekä terveyttä ja sillä on kauaskantoisia vaikutuksia läpi elämän terveyteen ja hyvinvointiin. Viisaan liikkumisen eli kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen käytön edistäminen parantaa kuntalaisten elintapoja tukemalla arki-liikkumisen lisääntymistä.
4	Terveyteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	+	Ks. edelliset kohdat.
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	+	Ohjelman tavoitteissa ja toimenpiteissä lisätään luotettavan tiedon tuottamista, viestintää ja osallistumismahdollisuuksia. Tätä tukevia toimenpiteitä ovat mm. Ilmasto- ja resurssiviisauksiin kehittämisen monipuolisempaan ja monikanavaisempaan suuntaan eri kohderyhmille. Myös asukkaiden tai nuorten ja lasten kanssa tehtävä yhteistyö varhaisessa vaiheessa suunnittelua lisää osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia.
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	o	

Kuopion kaupunki

Asianro
2680/11.00.01/2024

Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut

6.5.2024

Julkinen

7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	o	
Johtopäätös ja perustelut Ilmasto- ja resurssiviisaustavoitteet tukevat lähtökohtaisesti ihmisten terveyttä ja hyvinvointia erityisesti edistämällä ravitsemussuositusten mukaista ruokavaliota ja viisaan liikkumisen muotoja arjessa. Esteettömyyttä ja liikenneturvallisuutta parantamalla sekä viihtyisää, kävelyä ja pyöräilyä tukevaa ympäristöä rakentamalla tehdään miellyttävää ja houkuttelevaa elin- ja kaupunkiympäristöä kaikille ikäryhmille. Yhteisöllisyyttä tuetaan kannustamalla asukkaita yhteisten kiertotalouden palvelujen, kuten jakamistalouden tai yhteisöviljelmien käyttöön.			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	++	Ohjelman keskeisenä tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä monella eri sektorilla. Kasvihuonekaasupäästöjä vähentävät toimet esimerkiksi tieliikenteessä vähentävät myös muita liikenteestä aiheutuvia päästöjä ja parantavat ilmanlaatua sekä vähentävät meluhaittoja. Elinvoimainen ja vihreä lähiympäristö parantaa asumisviihtyisyyttä. Uudet vihreän siirtymän hankkeet ja kiertotalous tuovat uusia työpaikkoja ja tutkimushankkeita alueelle.
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	++	Ohjelman tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden, vesistöjen ja maaperän hyvän tilan edistäminen.
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	++	Ohjelman keskeisenä päätavoitteena on vähentää niin alueella syntyviä kuin kulutusperusteisiäkin kasvihuonekaasupäästöjä ja näille on asetettu määrälliset tavoitteet, joita seurataan kaupunkien yhteisillä indikaattoreilla. Tavoitteita on täsmennetty toimialoittain ja kaikki ohjelman toimenpiteet tähtäävät ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Ilmastönäkökulmien ottaminen osaksi kaikkea toimintaa, prosesseja ja investointeja on tärkeä tavoite, jolla edistetään laajasti niin ilmastomuutoksen hillintää kuin sopeutumistakin. Sopeutumisen ja varautumisen roolia on lisätty

Kuopion kaupunki

Asianro
2680/11.00.01/2024

Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut

6.5.2024

Julkinen

			aikaisempaan ohjelmaan verrattuna ja sen osalta on osoitettu myös erikseen toimenpiteitä.
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	++	Ohjelman keskeisenä päätavoitteena on luonnonvarojen kestävä käyttö, jätteiden määrän vähentäminen ja kierrätysasteen parantaminen. Ohjelman toimenpiteet tukevat näiden tavoitteiden saavuttamista.
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön	+	Ohjelma sisältää tavoitteita koskien resurssiviisasta, hiilineutraalia ja vihreää, luonnon monimuotoisuuden huomioivaa elinympäristöä.
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	++	Ohjelman keskeisenä tavoitteena on rakentaa kestävä, ilmasto- ja ilmastomuutoksen tuomiin haasteisiin sopeutuvaa, eheää yhdyskuntarakennetta. Ohjelma sisältää tavoitteita koskien vähähiielistä rakentamista ja päästöjen minimoimista monella eri yhdyskuntarakenteen osa-alueella kaupunkisuunnittelusta infraan ja talonrakentamiseen.

Johtopäätös ja perustelut

Ohjelman kaikilla tavoitteilla ja toimenpiteillä vaikutetaan nimenomaisesti luonnonvarojen, energian käytön ja niihin liittyvien päästöjen ja jätteiden määrän minimointiin ja resurssiviisaaseen käyttöön. Ohjelmalla pyritään ohjaamaan kuopiolaisia kohtuullistamaan kulutustaan ja kannustamaan ilmasto- ja ilmastoviihtäisiin elämäntapoihin, esimerkiksi kestävien liikkumismuotojen suosimalla. Kaupunki tekee osansa mahdollistamalla ilmasto- ja ilmastoviihtäisiin elämän ja ratkaisut, mutta jokaisella asukkaalla ja toimijalla on oma roolinsa, jotta yhteiskunta muuttuu kestävämmäksi. Ohjelman avulla edistetään ilmasto- ja resurssiviisaustavoitteiden lisäksi luonnon monimuotoisuutta ja luontokadon ehkäisyä.

Vaikutukset kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)	+	Ohjelmalla innostetaan ja osallistetaan henkilöstöä uudistamaan ja ottamaan käyttöön uusia toimintatapoja, joissa ilmasto-, kiertotalous- ja luontonäkökohdat on huomioitu.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	+	Lyhyellä aikavälillä tarvitaan investointeja ja satsauksia esimerkiksi ilmastomuutoksen hidastamiseen ja ilmastoriskien varautumiseen ennakkoon. Pitkällä aikavälillä satsaukset ovat kuitenkin taloudellisesti järkevämpiä kuin korjata vahingot kalliilla myöhemmin. Myös

Kuopion kaupunki

Asianro

2680/11.00.01/2024

Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut

6.5.2024

Julkinen

			energiatehokkuutta parantavat toimet tuovat tulevaisuudessa taloudellisia säästöjä. Luonnonvarojen kulutuksen minimointi ja kiertotalouteen siirtymisen lisäävät taloudellista vakautta ja kohtuullistavat kunnan menoja.
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatavoihin	+	Uusien toimintatapojen käyttöönotto voi lisätä tuloksellisuutta ja tuottavuutta. Varautumisella ja ennakkoinnilla voidaan vähentää kustannuksia tulevaisuudessa.

Johtopäätös ja perustelut

Ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio -ohjelma on koko kaupunkikonsernin ohjelma ja kaikkien palvelualueiden, yhtiöiden sekä kumppaneiden sitoutuminen on tavoitteiden toteutumisen kannalta tärkeää. Toimenpiteiden toteutuksen osalta tehdään poikkihallinnollista yhteistyötä eri palvelualueiden, yksiköiden ja sidosryhmien välillä ja luodaan uusia toimintamalleja ilmasto- ja resurssiviisautta koskevien huomioimiseksi kaikessa toiminnassa. Ohjelmassa esitetyt toimenpiteet toteutuvat suureksi osaksi eri palvelualueiden omien suunnitelmien ja toiminnan kautta. Kestävä ilmasto- ja resurssiviisaampi elämä ja toiminta on elinehto sille, että pystymme sopeutumaan ilmastomuutoksen tuomiin ympäristöolojen muutoksiin. Tämä tukee myös taloudellisen vakauden säilyttämistä ja riskien hallintaa ilmastomuutoksen edetessä.

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikennetarkoituksista tai kunnan talouspolitiikasta.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	++	Uudet kiertotalouden ja vihreän siirtymän liiketoimintamahdollisuudet ja näiden yritysten sijoittuminen Kuopion alueelle vahvistavat Kuopion elinkeinoja ja houkuttelevuutta yrityksille sijoittumispaikkana.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	+	Ohjelma tukee sitä, että yritystoiminta kehittyy kohti vihreitä investointeja ja kiertotalous tulee osaksi liiketoimintojen ydintä.
3	Työpaikkojen muodostumiseen	+	Kiertotalous ja vihreä siirtymä luo uusia työpaikkoja, samalla kuitenkin myös korvaten vanhojen teknologioiden työpaikkoja.
4	Yritysten kehittämiseen	+	Ohjelman tavoitteilla tuetaan myös yritysten vastuullisuuden kehittämistä mm. julkisten hankintojen kautta ja yhteistyöhankkeilla.
5	Yritysten työvoiman saantiin	+	Ohjelma sisältää tavoitteita, joilla halutaan edistää ilmasto- ja

Kuopion kaupunki

Asianro
2680/11.00.01/2024
Julkinen

Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut

6.5.2024

			kiertotalousosaamisen parantumista Kuopiossa, mikä auttaa osajapulaan työpaikoilla.
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	+	Ohjelman tavoitteiden mukaisesti erityisesti kiertotalousalueiden saavutettavuutta ja infraa kehitetään.
7	Yritysten asiakasvirtaan	+	Yritysten vastuullisuuden parantuminen houkuttelee mm. kansainvälisiä matkailijoita alueelle, jos alueella voidaan osoittaa yhä enemmän kestävä matkailun sertifioituja alueita.
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	+	Alueen yritysten vastuullisuuden kehittäminen tukee niiden osallistumismahdollisuuksia julkisiin hankintoihin entistä paremmin.
Johtopäätökset ja perustelut Ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet tukevat vihreän siirtymän ja kiertotalousyritysten sijoittumista alueelle ja edistävät yritysten vastuullisuustyön kehittymistä mm. julkisten hankintojen kautta. Uudet kiertotalouden ja vihreän siirtymän yritysten Kuopion alueelle vahvistaa Kuopion elinkeinoa ja houkuttelevuutta yrityksille sijoittumispaikkana. Ohjelma tukee sitä, että yritystoiminta kehittyy kohti vihreitä investointeja ja kiertotalous tulee osaksi liiketoimintojen ydintä.			

Täydentävien arviointien toteuttaminen

Onko päätöksestä tehty:

- Laajempi lapsivaikutusten arviointi: Ei/Kyllä
- Tiedonhallintalain mukainen muutosvaikutusten arviointi: Ei/Kyllä
- Maaseutuvaikutusten arviointi: Ei/Kyllä
- Muu vaikutusten arviointi: Ei/Kyllä, mikä? _____

Onko päätöksestä tehty vaihtoehtotarkasteluja: Ei/Kyllä. Mitä?